

Súd: Krajský súd Nitra
Spisová značka: 9CoE/213/2013
Identifikačné číslo súdneho spisu: 4112235367
Dátum vydania rozhodnutia: 19. 12. 2013
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: Mgr. Ingrid Vallová
ECLI: ECLI:SK:KSNR:2013:4112235367.2

Uznesenie

Krajský súd v Nitre, v exekučnej veci oprávneného: POHOTOVOSTĚ, s. r. o. so sídlom Bratislava, Pribinova 25, IČO: 35 807 598, zast. Advocate, s. r. o. so sídlom Bratislava, Pribinova 25, proti povinnej: B. Q., nar. XX. XX. XXXX, bytom C. XXX, o vymozenie sumy 1.097,01 eura s príslušenstvom, o odvolaní oprávneného proti uzneseniu Okresného súdu Nitra zo dňa 31. júla 2013, č. k. 18Er/1265/2012-36, takto

rozhodol:

Odvolací súd napadnuté uznesenie súdu prvého stupňa **p o t v r d z u j e .**

Povinnej nepriznáva náhradu trov odvolacieho konania.

o d ô v o d n e n i e :

Napadnutým uznesením súd prvého stupňa zamietol žiadosť JUDr. Rudolfa Krutého, súdneho exekútora so sídlom Exekútorského úradu Záhradnícka 60, Bratislava o udelenie poverenia na vykonanie exekúcie, vedenej pod sp. zn. EX 19012/12. Svoje rozhodnutie odôvodnil ustanoveniami § 41 ods. 2 písm. d) Exekučného poriadku, § 45 ods. 1, 2, 3 zákona č. 244/2002 Z. z. o rozhodcovskom konaní, § 25 ods. 1, 2 zákona č. 129/2010 Z. z. o spotrebiteľských úveroch, § 1 ods. 1, 2, § 2 písm. a), b), § 3 ods. 1, 2 zákona č. 258/2001 Z. z. o spotrebiteľských úveroch, § 3 ods. 1, § 52 ods. 1, 2, 3, 4, § 53 ods. 1, 4 písm. r), 5, § 54 ods. 1, 2 Občianskeho zákonníka, ako aj čl. 6, čl. 2 písm. a), čl. 3 ods. 1 a prílohami bodu 1 písm. e) a q) Smernice Rady 93/13/EHS z 05. 04. 1993 o nekalých podmienkach v spotrebiteľských zmluvách, rozsudkom Európskeho súdneho dvora z 27. 06. 2000 v spojených prípadoch C-240/98, C-241/98, C-242/98, C-243/98 a C-244/98 a rozsudkami Súdného dvora (ES) vo veciach C-240/98, C-168/2005 a C-243/2008. Následne vykonaným dokazovaním mal súd prvého stupňa riadne preukázané, že uzatvoreniu Zmluvy o úvere predchádzalo uzatvorenie Rozhodcovskej zmluvy. Zastal názor, že uzatvorenie Rozhodcovskej zmluvy, ako podmienky uzatvorenia zmluvy, ktorú oprávnený používa v prípadoch rovnakého druhu a neurčitého počtu, pre neurčitý okruh spotrebiteľov, bolo neprijateľnou podmienkou, ktorá bola v zmysle § 53 ods. 5 Občianskeho zákonníka neplatná. Konštatoval pritom, že táto zmluva spôsobuje značnú nerovnováhu v právach a povinnostiach zmluvných strán v neprospech spotrebiteľa tým, že znemožňuje spotrebiteľovi zvoliť si spôsob riešenia prípadného sporu a ponecháva ho výlučne na vôli dodávateľa. O takúto zmluvnú podmienku išlo aj vtedy, ak síce spotrebiteľ podľa nej mal možnosť vybrať si medzi rozhodcovským a štátnym súdom, ale ak by podľa takejto doložky začalo rozhodcovské konanie na návrh dodávateľa, spotrebiteľ by bol nútený podrobiť sa rozhodcovskému konaniu alebo podať návrh na štátnom súde, ak by chcel zabrániť rozhodcovskému konaniu. Napokon ani doložka umožňujúca dodávateľovi výber rozhodcovského konania nenapĺňa záujem na ochrane spotrebiteľa. Podľa názoru súdu, už len tieto skutočnosti bolo možné považovať za dostačujúce na záver o neprijateľnosti Rozhodcovskej zmluvy, vzhľadom na zásadný dopad tejto zmluvnej podmienky na vzťahy medzi dodávateľom a spotrebiteľom. Takto formulovaná zmluva podľa súdu spôsobuje značnú nerovnováhu v právach a povinnostiach zmluvných strán, a preto bola v zmysle § 53 ods. 5 Občianskeho zákonníka neplatná. Okrem toho mal za to, že neprijateľná rozhodcovská doložka sa prieči dobrým mravom a výkon práv a povinností z takejto doložky odporuje dobrým mravom. Svoj názor o neprimeranej povahe rozhodcovskej

doložky oprel aj o vyššie spomenutú judikatúru Európskeho súdneho dvora, pričom dal do pozornosti rozsudok Európskeho súdneho dvora vo veci C-40/2008 Asturcom Telecomunicaciones SL proti Cristina Rodríguez Nogueira. Okrem toho zistil, že rozhodcovský súd absolútne opomenul aplikovanie príslušných kogentných vnútroštátnych a európskych noriem týkajúcich sa ochrany spotrebiteľa, avšak naproti tomu veľmi starostlivo posúdil postavenie a podnikateľské riziko oprávneného. Na základe vyššie uvedených skutočností súd prvého stupňa dospel k záveru, že žiadosť súdneho exekútora o udelenie poverenia je potrebné v zmysle § 44 ods. 2 Exekučného poriadku zamietnuť, nakoľko uzatvorenie Rozhodcovskej zmluvy, ako podmienky uzatvorenia Zmluvy o úvere, bolo v rozpore s dobrými mravmi, vyššie citovanými ustanoveniami slovenského právneho poriadku, ako aj právneho poriadku Európskeho spoločenstva, a to najmä s ustanoveniami smernice Rady č. 93/13EHS z 05. 04. 1993 o nekalých podmienkach v spotrebiteľských zmluvách.

Proti tomuto uzneseniu podal v zákonnej lehote odvolanie oprávnený, domáhajúc sa ním jeho zrušenia a vrátenia veci na ďalšie konanie. Vytýkal nesprávne právne posúdenie veci spočívajúce v prekročení rámca preskúmvacej činnosti zverenej zákonom č. 233/1995 Z. z. v znení neskorších právnych predpisov a v jeho nadväznosti na zákon č. 244/2002 Z. z. Mal za to, že súd na správne zistený skutkový stav veci nesprávne aplikoval právny predpis. Zdôraznil, že formálne preskúmvanie exekučného titulu sa obmedzuje na dodržiavanie všetkých formálnych náležitostí exekučného titulu tak, ako ich vyžaduje ust. § 34 Zákona o rozhodcovskom konaní a preskúmvaním materiálnej stránky zisťuje exekučný súd, či sú splnené hmotnoprávne predpoklady exekučného titulu. Zastal názor, že splnenie podmienok zastavenia exekúcie musí mať povahu zjavného nedostatku exekučného titulu, keďže nemôže vyplývať z vady konania, ako je odôvodnené vyššie. V tejto súvislosti poukázal na nález ÚS SR 5/2000. Namietal, že postupom súdu v tejto veci a jeho výkladom ustanovenia § 45 Zákona o rozhodcovskom konaní dochádza k nahradzovaniu konania o žalobách o zrušenie rozhodcovských rozsudkov exekučným konaním, čo je v rozpore s obsahom a účelom zákona o rozhodcovskom konaní. Navyiac vytkol aj neúplné zistenie skutkového stavu súdom prvého stupňa. Poukázal pritom na skutočnosť, že oprávnený s povinnou uzatvoril rozhodcovskú zmluvu podľa § 3 a nasl. Zákona o rozhodcovskom konaní formou samostatného právneho úkonu a to na samostatnej listine.

K odvolaniu oprávneného písomné vyjadrenie podané nebolo.

Sudca súdu prvého stupňa sa podľa § 374 ods. 4 OSP vyjadril tak, že odvolaniu oprávneného nemieni vyhovieť.

Krajský súd v Nitre ako súd odvolací (§ 10 ods. 1 OSP) preskúmal napadnuté uznesenie súdu prvého stupňa (§ 212 ods. 1 OSP) a bez nariadenia odvolacieho pojednávania (§ 214 ods. 2 OSP) dospel k záveru, že súd prvého stupňa správne zistil skutkový stav a vec správne posúdil po právnej stránke, preto napadnuté uznesenie súdu prvého stupňa podľa § 219 ods. 1 OSP ako vecne správne potvrdil.

Z obsahu spisu vyplýva, že oprávnený svojím návrhom spísaným do zápisnice pred súdnym exekútorom JUDr. Rudolfom Krutým, Exekútorový úrad Bratislava, Záhradnícka 60, dňa 27. 08. 2012 požiadal súdneho exekútora JUDr. Rudolfa Krutého o vykonanie exekúcie voči povinnej na vymoženie sumy 1.097,01 eura spolu s príslušenstvom a trovy konania, ako aj trovy exekúcie. Za exekučný titul označil Rozsudok Stáleho rozhodcovského súdu zriadeného zriaďovateľom Slovenská rozhodcovská, a.s., spisová značka SR 06274/11 zo dňa 21. 07. 2011, ktorý nadobudol právoplatnosť dňa 30. 08. 2011 a vykonateľnosť dňa 02. 09. 2011. Vyššie označený súdny exekútor doručil dňa 15. 10. 2012 súdu prvého stupňa žiadosť o udelenie poverenia na vykonanie exekúcie, v dôsledku ktorej súd prvého stupňa najskôr rozhodol uznesením zo dňa 12. februára 2013, č. k. 18Er/1265/2012-12 tak, že žiadosť súdneho exekútora JUDr. Rudolfa Krutého so sídlom Exekútorského úradu: Záhradnícka 60, Bratislava, o udelenie poverenia na vykonanie exekúcie zo dňa 31. 08. 2012 zamietol. Proti tomuto uzneseniu podal v zákonnej lehote odvolanie oprávnený. O odvolaní oprávneného odvolací súd rozhodol uznesením zo dňa 31. mája 2013, č. k. 9CoE/103/2013-27 tak, že napadnuté uznesenie súdu prvého stupňa zrušil a vec mu vrátil na ďalšie konanie. Následne súd prvého stupňa po doplnení dokazovania a predložení Rozhodcovskej zmluvy vo veci opätovne rozhodol napadnutým uznesením.

Podľa § 44 ods. 2 Exekučného poriadku, súd preskúma žiadosť o udelenie poverenia na vykonanie exekúcie, návrh na vykonanie exekúcie a exekučný titul. Ak súd nezistí rozpor žiadosti o udelenie poverenia na vykonanie exekúcie alebo návrhu na vykonanie exekúcie alebo exekučného titulu so zákonom, do 15 dní od doručenia žiadosti písomne poverí exekútora, aby vykonal exekúciu, táto lehota neplatí, ak ide o exekučný titul podľa § 41 ods. 2 písm. c) a d). Ak súd zistí rozpor žiadosti alebo návrhu alebo exekučného titulu so zákonom, žiadosť o udelenie poverenia na vykonanie exekúcie uznesením zamietne. Proti tomuto uzneseniu je prípustné odvolanie.

Odvolací súd na zdôraznenie správnosti postupu súdu prvého stupňa ohľadom preskúmania rozhodcovského rozsudku považuje za potrebné uviesť, že Najvyšší súd Slovenskej republiky už v uznesení z 13. októbra 2011, sp. zn. 3 Cdo 146/2011, uverejnenom v Zbierke stanovísk Najvyššieho súdu a rozhodnutí súdov Slovenskej republiky č. 3 z roku 2012 pod por. č. 46, zaujal stanovisko, že pokiaľ oprávnený v návrhu na vykonanie exekúcie označí za exekučný titul rozsudok rozhodcovského súdu, je exekučný súd oprávnený a zároveň povinný skúmať, či rozhodcovské konanie prebehlo na základe uzavretej rozhodcovskej zmluvy. Vychádzal pritom z jednotného názoru súdnej praxe, že už v štádiu posudzovania splnenia zákonných predpokladov pre poverenie súdneho exekútora na vykonanie exekúcie, sa exekučný súd v zmysle § 44 ods. 2 Exekučného poriadku, okrem iného, zaoberá tým, či rozhodnutie (iný titul) uvedené v návrhu na vykonanie exekúcie bolo vydané v súlade so zákonom, t.j. či bolo vydané orgánom s právomocou na jeho vydanie a či z hľadísk zakotvených v príslušných právnych predpisoch ide o rozhodnutie (iný titul) vykonateľné tak po stránke formálnej (z pohľadu právneho predpisu upravujúceho konanie, v ktorom bolo vydané), ako aj materiálnej (z aspektu obsahových náležitostí rozhodnutia - jednak určitosti, zrozumiteľnosti, a presnosti označenia subjektov práv a povinností, jednak vyjadrenia uloženej povinnosti, ktorá sa má nútene vykonať).

Exekučný súd je teda už v štádiu posudzovania splnenia zákonných predpokladov pre poverenie súdneho exekútora na vykonanie exekúcie bezpochyby oprávnený posúdiť, či oprávneným označený exekučný titul (ne)bol vydaný k tomu kompetentným orgánom. Význam tohto oprávnenia tkvie v tom, že ak exekučný titul vydal orgán, ktorý k tomu nemal právomoc, ide o rozhodnutie ničotné, nevyvolávajúce žiadne právne účinky. Takéto rozhodnutie nespĺňa predpoklad materiálnej vykonateľnosti (záväznosti) a na jeho základe nemožno preto viesť nútený výkon rozhodnutia. Osobitosť postavenia rozhodcovského súdu spočíva medzi iným v tom, že jeho právomoc vec prejednať a rozhodnúť sa odvodzuje od rozhodcovskej zmluvy. Predpokladom právomoci rozhodcovského súdu je teda platné uzavretie rozhodcovskej zmluvy medzi zmluvnými stranami, a to, či už vo forme osobitnej zmluvy alebo rozhodcovskej doložky. Ak teda právomoc rozhodcovského súdu je závislá od existencie platnej rozhodcovskej zmluvy a exekučný súd má povinnosť v zmysle § 44 ods. 2 Exekučného poriadku, okrem iného, zisťovať rozpor exekučného titulu so zákonom, t.j. aj to, či bol vydaný orgánom s právomocou na jeho vydanie, je logické, že exekučný súd musí pri tomto zisťovaní posúdiť, nielen to, či rozhodcovská zmluva bola medzi zmluvnými stranami vôbec uzavretá, ale aj to, či bola uzavretá platne. Iba platná rozhodcovská zmluva môže totiž založiť právomoc rozhodcovského súdu na jej základe určitú vec prejednať a rozhodnúť; absolútna neplatnosť právneho úkonu má za následok, akoby právny úkon nebol nikdy uzavretý. (uznesenie Najvyššieho súdu Slovenskej republiky zo dňa 29. januára 2013, sp. zn. 4Co 31/2013)

Z vyššie uvedeného možno vyvodiť záver, že exekučný súd, ktorý koná o návrhu na nútený výkon právoplatného rozhodcovského rozsudku, ak má pre to dostatok skutkových a právnych poznatkov, je v zmysle ustanovenia § 44 ods. 2 Exekučného poriadku oprávnený už v štádiu rozhodovania o žiadosti súdneho exekútora o udelenie poverenia na vykonanie exekúcie aj bez návrhu (ex offa) skúmať, či rozhodcovská zmluva medzi zmluvnými stranami bola uzavretá platne. Ak exekučný súd zistí, že právomoc rozhodcovského súdu bola založená na základe neplatnej rozhodcovskej zmluvy, prislúcha mu právo vyvodiť všetky dôsledky vyplývajúce z príslušných právnych predpisov pre to, aby zmluvná strana nebola uvedenou zmluvou viazaná.

Nemožno preto prisvedčiť odvolateľovi v tom, že by súd prvého stupňa ako exekučný súd prekročil rámec svojej preskúmačej činnosti zverenej Exekučným poriadkom, keďže v preskúmačej veci bol plne opodstatnený a zákonom podložený postup súdu prvého stupňa, ktorý po podaní žiadosti

súdneho exekútora o udelenie poverenia na vykonanie exekúcie skúmal, či rozhodcovská zmluva bola uzavretá platne. Uvedený postup exekučného súdu nebol posudzovaním vecnej správnosti rozsudku rozhodcovského súdu a nesmeroval k „zrušeniu“ tohto rozhodnutia. Skúmaním platnosti rozhodcovskej zmluvy súd prvého stupňa len realizoval svoje oprávnenie vyplývajúce mu z ustanovenia § 44 ods. 2 Exekučného poriadku, t.j. oprávnenie posúdiť, či tento exekučný titul nie je v rozpore so zákonom.

K samotnému záveru súdu prvého stupňa v súvislosti s rozhodcovskou zmluvou treba uviesť, že rovnako ako súd prvého stupňa, aj odvolací súd dospel k záveru, že rozhodcovská zmluva je neplatná, avšak na rozdiel od súdu prvého stupňa bol toho názoru, že rozhodcovskú zmluvu je potrebné posúdiť ako absolútne neplatnú zmluvu podľa § 39 Občianskeho zákonníka, nakoľko celkom zjavne svojím obsahom a účelom sa prieči dobrým mravom. Rozpor s dobrými mravmi videl najmä v tom, že táto podmienka nebola so spotrebiteľom individuálne dojednaná a celkom zjavne nemal spotrebiteľ reálnu možnosť obsah predloženej formulárovej zmluvy ovplyvniť, resp. niektoré zo zmluvných dojednaní vylúčiť. Keďže spotrebiteľ nemal možnosť tento výber ovplyvniť, bol pre vybraný rozhodcovský súd zdrojom príjmov, a preto bola namiesto obava, do akej miery je potom takéto rozhodcovské konanie objektívne, čo sa jednoznačne objavilo aj v nedostatočnej ochrane spotrebiteľa a priznaní práv, na ktoré oprávnený v zmysle spotrebiteľských predpisov nemal nárok. Okrem toho odvolací súd rozpor s dobrými mravmi videl aj v okamihu, kedy došlo k podpísaniu rozhodcovskej zmluvy, nakoľko v čase podpisu ešte žiadna pohľadávka neexistovala a spotrebiteľ sa zameriaval na získanie finančných prostriedkov, na získanie ktorých mu bolo oprávneným predložených niekoľko listín a medzi nimi aj rozhodcovská zmluva a zmenka. Z uvedeného pohľadu je potrebné vyjadriť pochybnosť, či spotrebiteľ sa mal možnosť so samotným textom rozhodcovskej zmluvy oboznámiť a uvedomiť si jeho obsah, najmä právne následky. Navyše bolo potrebné v tomto ohľade vidieť aj určité obchádzanie zákona, pretože v takejto forme rozhodcovskú zmluvu nemožno hodnotiť ako rozhodcovskú doložku a podrobovať ju súdnej kontrole, pričom bolo už viackrát judikované, že rozhodcovská doložka v rovnakom znení je neprijateľnou zmluvnou podmienkou, nakoľko spôsobuje nerovnováhu v právach a povinnostiach zmluvných strán v neprospech spotrebiteľa. Odvolací súd navyše zastáva názor, že už samotná forma, v akej je rozhodcovská zmluva napísaná - a to drobným, ťažko čitateľným husto popísaným textom - už sama osebe podstatne sťažuje riadne oboznámenie sa spotrebiteľa s obsahom dojednaní v takomto texte obsiahnutými. Pokiaľ teda právomoc rozhodcovského súdu bola založená na absolútne neplatnej zmluve, je nesporné, že rozhodcovský rozsudok ako celok bol vydaný v rozpore so zákonom a nemôže byť (a to ani sčasti) spôsobilým exekučným titulom, na základe ktorého by oprávnenému voči povinnej vznikol nárok, ktorého vymoženia by sa mohol v rámci exekúcie domáhať.

Odvolací súd z uvedených dôvodov námietky oprávneného uvedené v odvolaní, považoval za neopodstatnené a zhodne so súdom prvého stupňa má za to, že predmetný exekučný titul je v rozpore so zákonom a s dobrými mravmi, nakoľko exekučný titul bol vydaný orgánom bez právomoci na jeho vydanie. Z uvedených dôvodov odvolací súd uznesenie súdu prvého stupňa v zmysle § 219 ods. 1 OSP ako vecne správne potvrdil.

O trovách odvolacieho konania odvolací súd rozhodol podľa § 224 ods. 1 a § 142 ods. 1 OSP tak, že povinnej, ktorá bola v odvolacom konaní úspešná, náhradu trov odvolacieho konania nepriznal, pretože v tomto štádiu konania jej žiadne trovy nevznikli.

Toto rozhodnutie prijal odvolací senát Krajského súdu v Nitre pomerom hlasov 3 : 0.

Poučenie:

Proti tomuto uzneseniu odvolanie nie je prípustné.